

Neodločno kolebanje pred odločitvijo v veliki bitki v Franciji

Pri prodiranju v severno Francijo so spremenili Nemci dvakrat smer, vendar pa je ostala napadalna silovitost še vedno ista. Ta silovitost bo ponehala ali se oblažila, ko bodo osamljene motorizirane nemške čete povečale s svojim prodiranjem razdaljo od svojih oporišč za preskrbo z bencinom in strelivom. Najnovejši nemški napad zapadno od St. Quentin ima za cilj, da dosežejo nemški oddelki čez Arras in Calais morje in se polaste Rokavskega preliva med Francijo in Anglijo. Ti oddelki upajo, da bodo odsekali francosko armado od angleških in belgijskih čet.

Belgijci pa, ki tudi razpolagajo z odličnimi motoriziranimi enotami, so zavzeli z največjo naglico nove postojanke. Belgijci se gibljejo v smer, da bi preprečili Nemcem vdor do morja, odkar so se spustili Nemci v napad pri Sedan. Nemci se trudijo, da bi prišli do morja, tudi zato, da bi z zavzetjem morske ožine med Anglijo in Francijo ti dve državi ločili in jima s tem otežkočili prevoz z ene strani na drugo. To bi bil tudi zelo hud udarec za zaveznike. Nemci pa imajo velike težkoče, da pripeljejo svojo pehoto v že prej omenjeni »žep«, katerega so ustvarili s tanki. Načrt novega vrhovnega poveljnika zaveznikov sil Weyganda bi utegnil priti do izraza s prese-

netljivo hitrostjo. Dokler se položaj stalno spreminja, je težko izvesti protinapad večjega obsega. Prišel pa bo trenutek, ko bo po francoski sodbi začel pojemati nemški napad radi izčrpanosti in radi tega, ker se ne bo mogel več oskrbovati s pogonsko silo za svoje številne motorizirane divizije. V zvezi s tem je še treba poudariti, da imajo Nemci na razpolago samo dve železniški progi, kar je pa vsekakor premalo za učinkovito in zadostno oskrbo čet.

Prihajajo pa tudi poročila z zapadnega bojišča, da so v ponedeljek Nemci poskusili tudi napad na pravo Maginotovo črto, vendar pa brez večjega uspeha.

Mirno kri in odprte oči!

Borba, ki se sedaj vodi v Evropi s sredstvi diplomacije in z uničevalnim orožjem, je borba za obstoj narodov in držav. V borbi zmaga in ostane to, kar je krepko in močno in zato tudi življenja sposobno. Kar pa je kilavo in slabo, se ne more vzdržati. Narodu daje moč ne samo gmotna sila, marveč predvsem duh. Duh je, ki oživlja in okreplja, ki daje življenjskost in moč. Narod, čigar vrhovno geslo in vodilo je: »Mi hočemo živeti!« — tak narod živi iz duha. Tak narod ne more propasti, ker ga vzdržuje samozavest. Narod, ki zgubi zavest svoje samobitnosti in pomenljivosti, se sam obsodi na smrt ter si koplje grob. Tak je nauk zgodovine.

Zgodovina daje našemu narodu spričevanje, da se je vedno zavedal svoje samobitnosti in posebne naloge, izvršljive na ozemlju, ki mu ga je naklonila božja previdnost. Iz te trdne podlage je izvajal samozavestni zaključek: Kot narod imam prirodno pravico do obstoja, ki mi je ne sme nihče kratiti. Ta zavest je vedno spremljala naš narod ter mu dajala tisto življenjsko žilavost, ki ga je ohranila pri življenju. Po številu in gmotni sili močnejša plemena, ki so kot sosedi obkroževala njegovo ozemlje ter ga ogrožala, so propadla brez sledu. Slovenski narod pa je vztrajal in ostal.

Slovensko ljudstvo ni bilo čreda brez pastirja, ki drvi in beži tja, kamor jo poženejo. Imelo je vedno svoje pastirje, sinove iz svojih vrst, ki so ga bodrili in hrabril ter mu kazali življenjsko pot. Četudi je moralo naše ljudstvo služiti tujim političnim gospodarjem, vendar se ni navzelo suženjskega duha. To pa je treba priznati, da je večstoletna pod-

rejenost tujenarodni državni misli vzgojila v nekem delu našega ljudstva nekako slabičnost in neodločnost ter sprejemljivost za vplive od strani tujcev, naj se ti vršijo v obliki groženj ali pa obljub. Je to sicer velika manjšina med našim ljudstvom, toda pri številno tako malem narodu, kakršen je naš, se tak pojav ne sme omalovaževati.

Tako razpoloženje ni nikdar dobro, v sedanjih časih pa, ko se odločuje usoda narodov morda za stoletja, je prav škodljivo. Le tak narod, ki je notranje močan, močan v duhu in volji, bo ostal in zmagal. Kdor tega samozaupanja nima, marveč v slabotnosti ždi križem rok, se ne bo obdržal. Ni treba nobene malodušnosti spričo naše maloštevilnosti. So mali narodi na svetu, ki jih gledamo z občudovanjem, kako branijo svoj obstoj, svojo svobodo in neodvisnost. Začasno se te pravice lahko poteptajo od silnejšega, toda zopet bodo vstale izpod nog tlačiteljev, ker so neumrljive. Sicer pa nismo tako maloštevilni, saj stojijo z nami na braniku domovine in države bratje Srbi in Hrvatje.

Iz te samozvesti in duhovne pripravljenosti, ki jo moramo neprestano vlivati v srce in voljo vsakega posameznika iz našega ljudstva, izvira to, kar smo zapisali v naslovu in kar nam je vsak dan potrebno kot vsakdanji kruh: mirna kri! In še nekaj je potrebno: odprte oči. Odprte oči za vse, kar se godi v svetu, okoli nas in med nami. Tuja propaganda dela danes med vsemi narodi. Biti na oprezi proti takšni propagandi, je dolžnost ne samo državne oblasti, marveč tudi vsakega člana našega naroda. Več oči več vidi, več ušes več sliši. Dolžnost vsakega je, da skrbno pazi na vse, kar bi moglo biti državi in

njeni obrambi v škodo. O tem je treba oblast obvestiti, kakor tudi o razširjevalcih vznemirljivih vesti, ki vzbujajo med ljudstvom zmedo in strah.

»Peta kolona« maršira po vsaki državi in vsakem narodu. Že od nekdaj se je dogajalo, da se je napad na kakšno državo izvršil ne samo od tujega vojaštva, marveč s tujim razvalnim delom v notranjosti države. Sovražnik se zlasti danes trudi, da ustvari svoje postojanke sredi tuje države. Vohuni, ki prihajajo od zunaj ali pa jih je vzredila kot gada na svojih prsih lastna država, napravijo državi veliko škodo, še preden je zunanji sovražnik proti njej izstrelil prvo topovsko kroglo. Ti ljudje, ki se trudijo rušiti državo sredi njenega naroda, tvorijo »peto kolono«, o kateri se danes toliko govori.

Torej odprte oči za gotove ljudi — tujce in njihove tukajšnje prijatelje — in za vsak njihov pokret! Danes ne zadostuje več utrditi si državne meje ter odbijati napadalce, ki pritiskajo od meje v notranjost države. Pozornost in borba mora tudi veljati »peti koloni«. Budno oko za vsak korak, ki ga storijo tujci v naši državi! Prav taka pozornost na vse tiste, ki so njihovi somišljeniki sredi med nami. Državna oblast — vojaška in civilna — ima dolžnost, da v kali zatire vsak poskus ustvariti kakšno sovražno postojanko v naši državi. Vsak zaveden Slovenec, naj pripada temu ali drugemu stanu — razumnik, kmet, obrtnik, delavec — je dolžan, da podpira državno oblast pri izvrševanju te veljavne naloge. Samo z združenimi močmi se more danes zaveden narod obvarovati nesreče, da bi plameni vojne segli tudi na njegovo streho.

V rdečem »raju« ...

Roman iz sovjetskega kmetškega življenja

*

Starec je zamolklo odvrnil:

»Sin, odobravam ga, toda ne morem premagati v sebi bolečine, ker vem, da se podajaš v gotovo smrt!«

Može so Fedorjeve besede presunile. Čutili so, da je velik junak, a njihova dobrosrčnost in pravičnost jim ni dovoljevala, da bi ga pustili kar tako v smrt. Zavedali so se, da so prav tako krivi ko on.

V imenu vseh se je oglasil najstarejši:

»Fedor, če misliš, da bo Balto rešila smrt enega izmed nas, žrebajmo! Ne pustimo, da bi ti šel v smrt. Naj žreb odloči!«

»Tako je, naj žreb odloči!« so vsi pritrdili.

Fedor je smehljalje odkimal.

»Vaše ponudbe ne morem sprejeti. Vi ste mene izbrali za voditelja, zaradi tega jaz odgovarjam za vse, kar se je zgodilo. Tako je torej moja dolžnost, da grem pred poveljnika rdeče vojske.«

Za sinom je spregovoril tudi oče. Pogledal je moše in rekel:

»Pustite, naj moj sin stori, kar se mu zdi primerno in potrebno!«

20

»Aleksij, tvojim besedam se pokoravamo. Ti si bil vedno moder mož in naš zaščitnik pred krvoločnim Šubinom.«

Fedor je potreboval kos platna, ki bi ga pripel na palico in porabil za mirovno zastavo.

Eden izmed tovarišev je slekel svojo rusko bluzo, raztrgal svojo srajco in polovico obesil na palico.

Fedor je prevzel »zastavo« in se naglo poslovil od očeta in tovarišev. Nato je skočil iz jarka in visoko dvignil svoje znamenje predaje.

Hitro je korakal proti rdeči vojski, a čim bolj se ji je bližal, tem bolj se mu je srce stiskalo od strahu. Po glavi se mu je podilo tisoč misli. Bliskovito naglo so se podile po njej preteklost, sedanjost in bodočnost. Največ je mislil na Natašo. Težko mu je bilo pri srcu, ker se ni mogel posloviti od nje. Ona ni vedela, v kako nevarnost se je podal. Ko bo doznala za njegov korak, bo on najbrž že zapisan smrti...

*

Klavs je stal pred topovi. Skozi daljnogled je zagledal človeka, ki se je z zastavo v roki bližal čet. Takoj je naročil podčastniku, naj gre prišlecu naproti.

Podčastnik je vzpodbodel konja in oddirjal proti Fedorju.

Ko je Fedor zagledal konjenika, se je ustavil in čakal.

Koliko je jablan. Računajo, da je na svetu okrog 450 milijonov jablan, to je trikrat toliko, kolikor je hrušk. Samo v Zedinjenih državah imajo 100 milijonov jablan. Na drugem mestu je Nemčija s 85 milijonov dreves, kar pa še vedno ne zadostuje za domačo potrebo, na tretjem Francija z 68 milijoni jablan. Hrušk ima največ Nemčija, in sicer 35 milijonov, na drugem mestu so Zedinjene države z 20 milijoni. V normalnih letih dajejo vse jablane okrog 10 milijonov hruške pa okrog 3 milijone ton sadja.

15.000 letna palma. Ob vzhodu gore Tamborine v Queenslandu (Avstralija) raste mogočna palma, ki so ji dali ime »Ded Peter« in jo naravnoslovci smatrajo za najstarejše bitje na svetu.